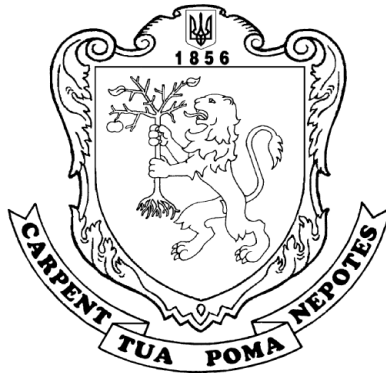

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій
імені С. З. Гжицького
Факультет управління, економіки та права
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ СТРАХОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ»

для здобувачів освітнього ступеня Магістр зі спеціальності
D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

ДУБЛЯНИ 2025

Назва дисципліни: Управління фінансами страхових організацій

Розробник: к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Східницька Г. В.

Шифр та назва галузі знань, здобувачів ступеня Магістр:

D Бізнес, адміністрування та право

D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Викладач дисципліни: Східницька Галина Володимирівна, к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справа та страхування

e-mail: galinashid@gmail.com

Затверджено на засіданні методичної комісії спеціальності D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Протокол № 2/1 від 05.03.2025 р.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Управління фінансами страхових організацій – це процес формування системи знань з теорії та практики управління фінансовими потоками, активами і пасивами, прибутковістю та ризиками страхових організацій. Метою вивчення такої освітньої компоненти є формування у здобувачів вищої освіти ОС «Магістр» умінь використовувати й адаптовувати отримані знання до конкретних виробничих ситуацій, зокрема проводити дослідження, генерувати нові ідеї, здійснювати інноваційну діяльність; здійснювати самостійне дослідження та презентувати його результати з вмінням виокремлювати особистий внесок; демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, оцінювати результати автономної роботи і нести відповідальність за особистий професійний розвиток; обирати методи адаптації та напрями використання міжнародних стандартів та нормативів в професійній діяльності.

При вивченні дисципліни здобувачі вищої освіти отримують теоретичні основи про розвиток та функціонування страхового ринку як підсистеми фінансових відносин країни, а також сформують спеціальні знання і практичні навички із питань управління напрямками їх функціонування.

Курс викладається у формі лекцій, практичних занять та самостійної роботи.

Обсяг курсу – 3 кредити ЄКТС (90 год.). Він передбачає 30 год. аудиторної (10 год. лекцій і 20 год. практичних занять або занять із викладачем) та 60 год. самостійної роботи. Підсумковий контроль – залік.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни **„Управління фінансами страхових організацій”** є формування у майбутніх фінансистів системи знань з теорії та практики фінансової діяльності страхових організацій та основ управління усіма напрямками їх функціонування.

Завдання дисципліни: вивчення суті та значення страхового ринку у сфері економічних відносин, дослідження та групування ризиків у межах страхової сукупності, тобто дотримання вимоги наукової класифікації ризиків з метою створення гомогенної підсукупності в межах загальної страхової сукупності, обчислення математичної ймовірності настання страхового випадку, визначення частоти та ступеня тяжкості наслідків нанесення збитку як в окремих ризикових групах, так і в цілому по страховій сукупності, математичне обґрунтування необхідних витрат на ведення справи страховиком та прогнозування тенденцій їхнього розвитку, математичне обґрунтування необхідних резервних фондів страховика, пропозиція конкретних методів і джерел їхнього формування.

Знання та вміння, отримані при вивченні дисципліни **„Управління фінансами страхових організацій”** матимуть застосовування та будуть використані випускниками на посадах фінансистів та бухгалтерів страхових компаній, служ-

бовців органів нагляду за страховою діяльністю; менеджерів у страхових і перестрахових організаціях, андеррайтерів, актуаріїв фінансових аналітиків, експертів страхових компаній.

У результаті вивчення дисципліни здобувач набуде компетентностей:

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування. СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
Програмні результати	ПР04. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування. ПР09. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування. ПРН11 Застосовувати поглиблені знання у сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (ЗМІСТ)

Тема 1. Теоретичні та організаційні основи формування фінансової політики страхових організацій

Тема 2. Управління фінансами операційної діяльності страхових організацій

Тема 3 Управління фінансами від фінансової діяльності страхових компаній

Тема 4. Управління грошовими засобами від інвестиційної діяльності страхових організацій

Тема 5. Управління фінансовими ризиками страхової компанії

Тема 6. Стратегії управління активами і пасивами страхових організацій. Застосування стратегії управління прибутковістю

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Вивчення дисципліни „**Управління фінансами страхових організацій**” відбувається у формі навчальних аудиторних занять, під час яких магістри отримують необхідні знання (лекції, практичні заняття, консультації) та виконання самостійної роботи в позааудиторний час.

Вкладанні лекційного матеріалу відбувається у формі лекцій-бесід і лекцій-візуалізації. Лекція-бесіда забезпечує безпосередній контакт викладача з аудиторією і дає змогу привернути увагу слухачів до найбільш важливих питань теми лекції, визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу.

Лекція-візуалізація – візуальна форма подачі лекційного матеріалу з розгорнутим або коротким коментуванням візуальних матеріалів, що переглядають технічними засобами навчання.

При проведенні практичних занять передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як виконання індивідуального завдання, дискусія, тести, розв’язування задач та ситуаційних вправ.

Передбачено за необхідності проведення лекцій і практичних занять з використанням дистанційних методів навчання.

Самостійна робота передбачає виконання завдань практичного характеру, передбачених програмою курсу, що не завершені чи не можуть бути виконані в рамках аудиторних занять, самостійне вивчення окремих питань.

Магістри працюють з друкованим інформативним матеріалом або з матеріалом мережі Інтернет, виконують усні та письмові завдання, виступають з доповідями і презентаціями, підготовленими індивідуально.

Магістри повинні інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Відпрацювання пропущених занять здійснюється згідно з «Положенням про порядок відпрацювання студентами Львівського національного університету природокористування» пропущених лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять». Магістри представляють опрацьований практичний матеріал (виконане завдання) з відповідної теми.

Організація навчального процесу передбачає дотримання вимог академічної доброчесності. Письмові роботи магістрів повинні відображати їх власні міркування, результати здійснених ними досліджень. Порушеннями академічної доброчесності під час вивчення дисципліни вважаються: академічний плагіат, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ’єктивне оцінювання. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі магістрів є підставою для її незарахування викладачем.

ПЛАН ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Теоретичні та організаційні основи формування фінансової політики страхових організацій

Сутність та значення фінансової політики

Принципи формування та елементи фінансової політики

Організаційна структура управління фінансами страхових організацій

Тема 2. Управління фінансами операційної діяльності страхових організацій

Структура фінансових потоків від операційної діяльності страхових організацій

Бюджетування та планування операційної діяльності

Управління грошовими потоками

Оцінка та контроль ефективності здійснення операційної діяльності страхових компаній

Тема 3. Управління фінансами від фінансової діяльності страхових компаній

Особливості фінансової діяльності страхових організацій

Формування страхових резервів

Аналіз інструментів управління фінансовими ресурсами страхових організацій від фінансової діяльності

Тема 4. Управління грошовими засобами від інвестиційної діяльності страхових організацій

Роль та значення інвестиційної діяльності страхових організацій

Аналіз джерел інвестиційних коштів страховиків

Принципи та механізми управління інвестиційною діяльністю

Тема 5. Управління фінансовими ризиками страхової компанії

Сутність та класифікація фінансових ризиків

Характеристика етапів процесу управління фінансовими ризиками

Методи управління фінансовими ризиками страхових організацій

Вплив державного регулювання на процес управління виробничими ризиками у діяльності страхових організацій

Тема 6. Стратегії управління активами і пасивами страхових організацій. Застосування стратегії управління прибутковістю

Управління активами та пасивами (ALM) страхових організацій як основа фінансового менеджменту

Характеристика основних стратегій управління активами й пасивами страхових компаній

Суть та застосування стратегії управління прибутковістю страхових організацій

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Для перевірки рівня засвоєння магістром матеріалу з наведеної дисципліни та сформованості в нього компетентностей застосовується комплекс методів контролю:

1. Усне опитування (фронтальне, індивідуальне -детальний аналіз відповідей студентів).

2. Письмова аудиторна та поза аудиторна перевірка (економічні диктанти, вирішення задач і та ситуаційних вправ, складання тез, підготовка різних відповідей, рефератів, контрольні роботи (з конкретних питань тощо).

3. Практична перевірка (здійснення складання, налагодження, розробка документації, виконання практичної роботи, аналіз виробничої інформації, вирішення професійних завдань, ділові ігри і т. д.)

4. Стандартизований контроль (тести).

Види контролю: Поточний контроль, проміжний та семестровий контроль

Результати навчальної діяльності оцінюються за 100-бальною шкалою. Залік виставляється за умови отримання 60 і більше балів як результату підсумку балів за засвоєння окремих тем дисципліни:

Поточне тестування та самостійна робота (разом 100 балів)						Сума
«Управління фінансами страхових організацій»						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	100
15	15	20	15	15	20	

T1, T2 ... T7 – теми змістових модулів.

В умовах дистанційного навчання поточний і підсумковий контроль здійснюється з використанням інтернет-технологій різними шляхами комунікацій (зокрема, Zoom, Google Meet, Moodle).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Аранчій В. І., Остапенко О. М., Остапенко Т. М.. Страховий менеджмент: навч. Посібник. Полтава: ПДАА, 2018. 252 с.
2. Базилевич В. Д., Базилевич К. С. Страхова справа. К. С. 5-те вид. стер. К.: Знання, 2006. 351 с.
3. Гаманкова О. О. Фінанси страхових організацій: навч. посіб. Гаманкова О. О. К.: КНЕУ, 2011. 328 с.
4. Козьменко О. В., Кузьменко О. В. Актуарні розрахунки: навч. посібник. Суми: Університетська книга, 2011. 224 с.
5. Про страхування: Закон України від 7 березня 1996 р. № 85/96 ВР, редакція від 01 січня 2017 р. URL: : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/85/96> (дата звернення 01.06.2024).
6. Слободянюк Н.О. Страховий менеджмент: конспект лекцій. Кривий Ріг, 2016. 165 с.

Допоміжна

1. Василенко А. В. Інвестиційна стратегія страхових компаній: навчальний посібник. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2009. 168 с.
2. Гаманкова О. О. Облік і аудит у страхових організаціях: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. К.: КНЕУ, 2014. 183 с.
3. Головка А. Т. Основи довгострокового страхування : навчальний посібник. Алтера, 2007. С. 30-53.
4. Основи актуарних розрахунків : навчально-методичний посібник / за ред. чл. Українського Товариства актуаріїв І. О. Ковтуна. К. : Алтера, 2004. 328 с.
5. Осадець С. С. Страхування: підручник. Керівник авт. колективу і наук. ред. Осадець С. С. Вид. 2-ге, перероб. і доп. К.: КНЕУ, 2011. 599 с.
6. Плиса В. Й. Страховий менеджмент : навч. посіб. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2014. 377 с.

7. Світлична О. С., Сташкевич Н. М. Управління фінансами страхових організацій : навч. пос. Одеса: Атлант, 2015. 258 с.

8. Федоренко В. Г. Основи страхового менеджменту: підручник для вузів. К. : Алерта, 2007. 420 с.

9. Шишпанова Н. О. Страховий менеджмент: опорний конспект лекцій. Миколаїв, 2017. 169 с.

10. Шірінян Л. В. Страховий менеджмент: конспект лекцій. Київ: НУХТ, 2014. 143 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотечно-інформаційні ресурси – книжковий фонд, періодика та фонди на електронних носіях бібліотеки Львівського національного університету природокористування, державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України.

2. Електронні інформаційні ресурси в мережі Інтернет:

3. Національна бібліотека імені В. І. Вернадського (каталоги): <http://nbuv.gov.ua/node/554>.

4. Львівська наукова бібліотека ім. Стефаника НАН України: вул. Стефаника, 2; тел. 74-43-72

5. Львівська обласна наукова бібліотека: просп. Шевченка, 13; тел. 74-02-26

6. Наукова бібліотека ЛНУ ім. Франка, метод. відділ: вул. Драгоманова, 17; тел. 296-42-41

7. Центральна міська бібліотека ім Лесі Українки: вул. Мулярська, 2а; тел. 72-05-81.

8. Бібліотека Львівської комерційної академії (вул. Туган-Барановського, 10, тел 79-76-40).